

עת"א 30083/12/16 - אמיר עכאוי נגד שרות בתי הסוהר, הממונה על עבודות שירות - מחוז צפון

בית המשפט המחוזי בחיפה

25 ינואר 2017

עת"א 30083-12-16 עכאוי נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח'

בפני כב' השופט רון שפירא, ס. נשיא

העותר	אמיר עכאוי, ע"י ב"כ עו"ד חנא בולוס
נגד המשיב	שרות בתי הסוהר הממונה על עבודות שירות - מחוז צפון

החלטה

הרקע לעתירה וטענות הצדדים:

בפני עתירת אסיר, במסגרתה מבקש העותר להורות על ביטול החלטת המשיב המורה על הפסקה מנהלית של עבודות השירות שנגזרו על העותר במסגרת ת.פ. 17119-09-14, למשך 4 חודשים, וריצוי יתרת תקופת המאסר שנותרה לריצוי במתקן כליאה.

העותר טוען כי הוצב לביצוע עבודות השירות בצפת, זאת בניגוד להחלטת בית המשפט שגזר את דינו ואשר קבע כי עבודות השירות יבוצעו בנהריה. נטען כי המרחק בין מקום מגוריו של העותר לצפת הינו גדול מאוד והנסיעה לוקחת כ-3 שעות בתחבורה ציבורית. לאחר פניית ב"כ העותר לממונה הודיע המפקח לעותר כי ניתן להתחיל לבצע את עבודות השירות בנהריה. ביום 31.5.16 נעצר העותר על ידי משטרת התעבורה וביום 1.6.16 שוחרר ולאחר מכן התיר לו ביהמ"ש לחזור לביצוע המשך עבודות השירות, אך הממונה החליט כי ביצוע עבודות השירות יהיה במועצה מקומית בענה, שם עבד העותר עד שסגרו את המקום המיועד לביצוע עבודות שירות. העותר טוען כי המתין לקבלת הנחיות מהממונה עד ששובץ בעבודות שירות בכרמיאל וכאשר הודיע המפקח לעותר על מקום העבודה החדש, התייצב העותר מיד וללא דיחוי. עוד נטען כי ביום 15.8.16 ניסה הממונה להפסיק את עבודות השירות בעילה של מידע מודיעיני, אך ביהמ"ש דחה את בקשת הממונה להפסקת עבודות השירות. נטען כי העותר פנה אל הממונה בבקשה להעביר את מקום ביצוע עבודות השירות במקום קרוב לכפר דנון, אך פנייתו לא אושרה. נטען כי העותר המשיך להגיע לעבודות השירות עד שזומן לשימוע ליום 9.11.16, אך עקב מצבו הרפואי לא התייצב וביקש לקבוע מועד חדש. ביום 17.11.16 קיבל שיחת טלפון בה הורו לו להפסיק לבצע עבודות שירות. נטען כי בהחלטה נפל פגם מהותי עת ניתנה ללא שימוע וללא מתן זכות טיעון לעותר. כן נטען כי הממונה על עבודות שירות הונע משיקולים זרים ולא ענייניים ומלכתחילה לא היה מעוניין לאשר לעותר לבצע עבודות שירות, כך גם כאשר מסר לביהמ"ש אשר גזר את הדין חו"ד שלילית בתחילה (בשל מידע מודיעיני בנוגע לסכסוך משפחתי אלים). נטען כי לא מתקיימת כל עילה להפקעת עבודות השירות שכן

המשיב טוען כי העותר שנשפט לארבעה חודשי מאסר והותר לו לרצותם בע"ש החל מתאריך 15.5.16. העותר התייצב במועד, חתם על הכללים ונשלח למקום העבודה. העותר לא התייצב באותו היום בעבודה ונעדר מספר ימים ועד לתאריך 23.5.16 ללא אישור הממונה. בתאריך 16.5.16 שלח ב"כ העותר בקשה להעברתו למקום עבודה אחר בשל שינוי מקום מגוריו. במענה נמסר שבקשתו לא אושרה לאור אי התייצבותו לעבודה והעותר זומן לשיחת בירור. בתאריך 24.5.16 התייצב לשיחת בירור בה הוזנה לעניין תפקודו. העותר הועבר למקום עבודה אחר בהתאם לבקשתו ולמחרת התייצב בעבודה, עבד מספר ימים ובתאריך 31.5.16 נעצר על ידי המשטרה במסגרת תיק נוסף חדש בגין עבירות תעבורה. בתאריך 1.6.16 שוחרר למעצר בית מלא שאינו מאפשר המשך ריצוי מאסרו בע"ש ולכן זומן לשימוע לתאריך 20.7.16. כעבור מספר ימים הציג החלטת בימ"ש על הסרת התנאים המגבילים לריצוי מאסרו בע"ש ומועד השימוע בוטל. העותר לא התייצב כשנדרש והציג מסמכים רפואיים בגינם נעדר מהעבודה כשלושה שבועות. לכן זומן לוועדה רפואית לתאריך 15.8.16, שם נמצא כי אין הצדקה להיעדרותו והוא נמצא כשיר לעבודה, אך לא התייצב לעבודה כבר למחרת ימים נוספים, ללא הודעה למפקח וללא אישור. בשיחת בירור אליה זומן לתאריך 11.8.16 טען העותר שיש לו בעיות וסכסוכים עם עבריינים והוא חושש להתייצב בעבודה לאור ירי שבוצע לעבר ביתו. בשל האמור נשלחה בקשה לחוו"ד משטרת ישראל. ביום 14.8.16 נמסר שנערכה בדיקת מסוכנות בעקבות הירי ונמצא שאכן לעותר סכסוכים רבים ומדובר באדם אלים שלא בוחל בשום אמצעי כולל שימוש באמל"ח ואינו מתאים לביצוע ע"ש. לאור זאת, בתאריך 15.8.16 הוגשה בקשה דחופה לבימ"ש השלום בקריות לשינוי גזר הדין. ביהמ"ש לא מצא מקום להורות על הפסקה מיידית של ע"ש על סמך הבקשה וללא קיום דיון במעמד הצדדים, אך ציין כי לממונה סמכויות מנהליות ויכול הוא להפעילן אם הוא רואה צורך בכך. נטען כי העותר עבד מספר ימים בודדים ונעדר ימים רבים ללא אישור. על אף שניתנה לו ההזדמנות להמשיך ריצוי המאסר בע"ש המשיך להיעדר ולכן בתאריך 28.9.16 נערכה לו שיחת בירור והוא קיבל לידיו זימון לשימוע לתאריך 9.11.16, שאותו אישר בחתימתו. העותר לא התייצב לשימוע על אף שזומן כדיון ואישר את קבלת הזימון בחתימתו. בשל אי התייצבותו נערך לו שימוע שלא בפניו והומלץ על הפסקה מנהלית וסיום ריצוי המאסר בבית הסוהר, זאת על רקע היעדרותו התכופות וסכסוכים עם עבריינים ומסוכנותו. ביום 17.11.16 חתם מפקד המחוז על ההחלטה להפסיק את עבודות השירות. כנגד החלטה זו מופנית העתירה.

המשיב טוען כי מהאמור לעיל עולה כי טענות העותר כי הממונה מתנכל לו ומכשיל כל ניסיון לאפשר ריצוי העונש בע"ש אינן נכונות. נטען כי המסמכים שצורפו מעידים על כך כי מעבר לעובדה שהעותר נעצר בתיק אחר בזמן בו היה אמור לבצע ע"ש, כל התנהלותו במהלך העבודה הייתה שלילית. העותר בחר להחליף מקומות מגורים ופנה מספר פעמים בבקשות לשינוי מקומות העבודה. העותר לא התייצב לעבודה ימים רבים ללא אישור וללא מתן הודעה מראש. במהלך שיחות הבירור שנערכו לעותר, שלוש במספר, העלה תירוצים שונים להיעדרותו, אותם לא ניתן היה לקבל ובכל זאת ניתנו לו הזדמנויות נוספות אותן לא השכיל לנצל. נטען כי גם במעמד העתירה לא סיפקו העותר וב"כ כל הסבר מניח את הדעת לאי התייצבותו לעבודה, אלא רק תלו את האשם בממונה עצמו, ללא לקיחת אחריות וללא הבנה כי החובה לביצוע ע"ש מוטלת על העותר עצמו. עוד נטען כי העותר קיבל את הזימון לשימוע וחתם על אישור קבלת הזמנה לשימוע, אך לא התייצב לשימוע ללא מסירת כל הודעה. כן נטען כי גם ב"כ העותר ידע על מועד השימוע ולא טרח להודיע כי העותר אינו יכול להגיע או לבקש דחיה. נטען כי האחריות לאי התייצבות לשימוע מוטלת על העותר בלבד ומשבחר שלא להתייצב אינו יכול היום לטעון כי החלטת הגורם המנהלי אינה סבירה ואינה נכונה.

לטענת העותר, זכות השימוע שלו נפגעה כאשר זומן לשימוע ולא הופיע מסיבה רפואית, אך השימוע לא נדחה כדי לאפשר לעותר להתייצב ולטעון טענותיו. נטען כי העותר הודיע ופקסס את גיליון הטיפול של בית החולים. כן נטען כי החתימו את העותר על טופס הזימון לשימוע אך לא השאירו בידיו עותק מהטופס ולכן הוא לא ידע מהן הטענות המועלות נגדו. נטען כי מלכתחילה, עוד לפני שביהמ"ש גזר את דינו של העותר, הכשיל הממונה כל ניסיון לאפשר ריצוי העונש בע"ש והטעמים היו סיכון שנשקף לעותר מאחרים. בימ"ש השלום בקריות גזר עונש של ע"ש למרות התנגדות הממונה והמודיעין. בשלב מאוחר יותר פנה הממונה שוב לביהמ"ש וביקש להפקיע את ע"ש מאותו טעם וביהמ"ש דחה את הבקשה. נטען כי המגמה של הממונה הייתה מלכתחילה להכשיל את ריצוי ע"ש של העותר - בתחילה שיבץ אותו בנהריה ולפתע שינו את המקום לצפת. רק לאחר התערבות ב"כ העותר הממונה שינה דעתו ושיבץ אותו שוב בנהריה. נטען כי המגמה להכשיל את העותר הייתה בולטת. כן נטען כי חלק מהיעדרויותיו היו כתוצאה ממצב רפואי ויש לעותר מסמכים רפואיים. מבוקש לערוך לעותר שימוע נוסף כדי שיוכל לטעון טענותיו.

דין והכרעה:

לאחר שבחנתי את טענות הצדדים ואת המסמכים שהוצגו לעיוני הגעתי למסקנה כי יש לדחות את העתירה.

מהנתונים שהוצגו בפני עולה כי למרות הזדמנויות חוזרות ונשנות שניתנו לעותר הוא אינו משכיל לנצלן ולבצע את עבודות השירות כסדרן. הוא נעדר שוב ושוב מעבודות השירות ללא אישור, כאשר בחלק מהפעמים הוא ממציא אישורים רפואיים שאינם מצדיקים את ההיעדרויות הרבות. למרות קביעת הוועדה הרפואית בעניינו כי הוא כשיר להמשיך ולבצע את עבודות השירות, תפקודו אינו תקין והוא נעדר רבות. על כן, לא ניתן לקבוע בנסיבות העניין כי החלטת המשיב הינה בלתי סבירה.

בכל הנוגע לטענות העותר בדבר אי תקינות הליך השימוע שנערך - מהמסמכים שהוצגו לביהמ"ש עולה כי העותר זומן לשימוע וחתם על הזימון ואישר את קבלת ההזמנה לשימוע. למרות זאת העותר לא טרח להגיע לשימוע או להודיע על אי יכולתו להגיע ולבקש דחיית השימוע למועד אחר. מאחר שהעותר לא התייצב לשימוע ולא ביקש דחייתו הוא מנוע מלהעלות טענות בפני ביהמ"ש לאחר שלא מיצה את ההליך המנהלי [ראו: רע"ב 9659/05 **אבנר דהן נ' מדינת ישראל** (4.12.2005); רע"ב 1496/07 **רועי כץ נ' נציב שירות בתי הסוהר** (26.4.2007); רע"ב 6108/07 **מאיר חדד נ' הממונה הארצי על עבודות השירות** (12.7.2007)]. בכל הנוגע לטענות העותר כי לא קיבל את הזימון לידי, הרי שהעותר חתם על כך שהוא קיבל את הזימון לידי ובאותו מסמך שעליו הוא חתום צוין כי הוסבר לעותר שזכותו ואף כדאי שיגיע עם עו"ד במועד השימוע. כן הוסבר לו שבמידה ולא יתייצב המשמעות היא שוויתר על זכותו לשימוע ויערך שימוע שלא בפניו. מעבר לזה, גם בתשובת רכזת עבודות השירות לבא כוחו של העותר מיום 5.10.16 צוין כי העותר זומן לשימוע לתאריך 9.11.16. כן צוין כי הזימון לשימוע צורף לתשובה. גם אם נכונה טענתו של ב"כ העותר כי הזימון לשימוע לא צורף, הרי שבא כוח העותר ידע על כך שהשימוע מתקיים ב- 9.11.16 ויכול היה לבקש את הזימון לשימוע או את הטעמים לשימוע, אף שאלה צוינו במכתבה של רכזת עבודות השירות מיום 5.10.16 (צוין שם כי לעו"ש נערכו מספר שיחות בירור ואזהרה ובהם הוזכר לעניין תפקודו ואי התייצבותו, אך על אף האמור הוא ממשיך שלא להתייצב ולכן זומן לשימוע). על כן, לא ניתן לקבל את הטענות לפיהן העותר או בא כוחו לא היו מודעים לשימוע או לנימוקים שעומדים בבסיס השימוע.

באשר לשליחת האישור הרפואי בפקס לממונה, הרי שמהפקס שצורף עולה כי למרות שהעותר שוחרר באותו היום לביתו, הפקס נשלח רק ב- 13.11.16 וללא כל מכתב נלווה או בקשה לדחיית מועד השימוע למועד נוסף. העותר יכול היה לבקש מועד נוסף לשימוע או להתייצב בהזדמנות הראשונה בפני הממונה, כפי שצוין בהזמנה לשימוע שעליה חתם. כמו כן, בא כוחו של העותר אשר היה מודע לתאריך השימוע יכול היה לפנות בבקשה לדחיית המועד. בנסיבות אלה, כאמור, יש לראות בעותר כמי שוויתר על זכותו לשימוע ואין מקום לקבל את העתירה ולהורות על עריכת שימוע נוסף לעותר.

כמו כן, נראה כי העותר לא הפנים את משמעות עונש המאסר שנגזר עליו ואת ההזדמנות שניתנה לו לרצות את מאסרו בעבודות שירות, ולא במתקן כליאה. למרות המידע המודיעיני בעניינו של העותר והסיכון לציבור על פי חו"ד משטרת ישראל, ניתנו לעותר מספר הזדמנויות והיה עליו לנצלן ולסיים לרצות את עבודות השירות כפי שנקבע, אך העותר לא עשה כן.

בנסיבות אלו, אין מנוס מלדחות את העתירה נגד החלטת המשיב להורות על הפסקה מנהלית של עבודות השירות, שכן מדובר בהחלטה סבירה, שהתקבלה משיקולים ענייניים ובהליך ראוי. כאמור, לא מצאתי עילה לטענות בדבר פגמים שנפלו בהתנהלותו של הממונה או בהליכי השימוע שנערכו בטרם מתן ההחלטה ואין מקום להתערב גם בעניין זה. העתירה נדחית.

העותר יתייצב לרצות את יתרת עונשו בהתאם לרישומי שב"ס, 62 ימים, במאסר במתקן כליאה.

העותר יתייצב למאסרו בבית סוהר קישון ביום 5.2.2017 עד השעה 10.00, או על פי החלטת שב"ס, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. על העותר לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שב"ס, טלפונים: 08-9787377, 08-9787336.

ניתנה היום, כ"ז טבת תשע"ז, 25 ינואר 2017, במעמד העותר, ב"כ העותר וב"כ המשיב.

ר' שפירא, ס. נשיא